TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2025. gada 1. augustā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Muitas savienība – Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu atmaksa vai atbrīvojums – Regula (EEK) Nr. 1430/79 – Muitas nodokļi, kas iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības – 2. panta 2. punkta trešā daļa – Atmaksas pēc savas ierosmes nosacījumi – Šo nodokļu nepamatotas iekasēšanas konstatējums, kas veikts pirms trīs gadu termiņa beigām, skaitot no to iegrāmatošanas dienas – Konstatējums, kas netieši nozīmē, ka valsts muitas iestādēm ir zināma attiecīgo tirgus dalībnieku identitāte, kā arī katram no tiem atmaksājamā summa – Šo iestāžu pienākums veikt nepieciešamus un piemērotus pasākumus, lai iegūtu šādas atmaksas īstenošanai vajadzīgo informāciju

Lietā C-206/24

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Francija) iesniegusi ar 2024. gada 13. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2024. gada 14. martā, tiesvedībā

YX,

Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA

pret

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance,

Directeur général des douanes et droits indirects,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] (referente), tiesneši D. Gracijs [*D. Gratsias*], J. Regans [*E. Regan*], J. Pasers [*J. Passer*] un B. Smulderss [*B. Smulders*],

ģenerāladvokāts: R. Norkus [*R. Norkus*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – franču.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Francijas valdības vārdā – *P. Chansou* un *B. Travard*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Demeneix* un *B. Eggers*, pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2025. gada 6. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Regulas (EEK) Nr. 1430/79 (1979. gada 2. jūlijs) par ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atmaksu vai atbrīvojumu (OV 1979, L 175, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 3069/86 (1986. gada 7. oktobris; OV 1986, L 286, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1430/79"), 2. panta 2. punktu un Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Kopienas Muitas kodekss") 236. panta 2. punkta trešo daļu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp YX un *Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA* (turpmāk tekstā – "*Caves Andorranes*"), saskaņā ar Andoras tiesībām dibinātu sabiedrību, no vienas puses, un *ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance* (ekonomikas, finanšu un atveseļošanas ministrs, Francija), kā arī *directeur général des douanes et droits indirects* (muitas un netiešo nodokļu ģenerāldirektors, Francija), no otras puses, par muitas nodokļu, kas nepamatoti iekasēti par trešo valstu izcelsmes preču ievešanu uz Andoru, atmaksu pēc savas ierosmes.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 1430/79

3 Regulas Nr. 1430/79 1. pantā bija paredzēts:

"1. Šajā regulā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem kompetentās iestādes piešķir ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu atmaksu vai atbrīvojumu.

2. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[..]

e) "iegrāmatošana" ir administratīvs akts, ar ko nosaka kompetento iestāžu iekasējamo ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu summu;

[..]." [Šeit un turpmāk neoficiāls tulkojums.]

4 Šīs regulas 2. pantā bija noteikts:

"1. ievedmuitas nodokļu atmaksa vai atbrīvojums tiek piemērota tiktāl, ciktāl kompetentajām iestādēm ir pierādīts, ka iegrāmatotā muitas nodokļa summa:

– attiecas uz precēm, par kurām muitas parāds nav radies vai attiecībā uz kurām muitas parāds ir dzēsts citādi, kā vien samaksājot parāda summu, vai noilguma dēļ,

– neatkarīgi no iemesla ir lielāka par to, kas bija likumīgi jāiekasē.

2. Ievedmuitas nodokļus atmaksā vai atbrīvo no tiem 1. punktā minēto iemeslu dēļ, ja attiecīgajā muitas iestādē saņemts iesniegums trīs gadu laikā no dienas, kad par piedziņu atbildīgā iestāde iegrāmatojusi ievedmuitas nodokļus.

Šo termiņu nevar pagarināt, ja vien attiecīgā persona nesniedz pierādījumus, ka minētajā termiņā iesniegumu nav varējusi iesniegt neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ.

Ja šajā laikā kompetentās iestādes pašas atklāj, ka pastāv kādi no 1. punktā aprakstītajiem apstākļiem, tās atlīdzina vai atlaiž nodokli pēc savas ierosmes."

5 Minētās regulas 15. panta pirmā daļa bija izteikta šādā redakcijā:

"Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atmaksu vai atbrīvojumu piešķir tikai personai, kura ir samaksājusi šos nodokļus vai kurai tie ir jāmaksā, vai personām, kas ir tās tiesību un pienākumu pārņēmējas."

6 Regula Nr. 1430/79 tika atcelta ar Kopienas Muitas kodeksa 251. pantu.

Kopienas Muitas kodekss

7 Kopienas Muitas kodeksa 236. pantā bija noteikts:

"1. Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļi ir jāatmaksā, ja tiek konstatēts, ka to maksāšanas brīdī šāda muitas nodokļu summa pēc likuma nav bijusi maksājama vai ka tā iegrāmatota pretēji 220. panta 2. punktam.

Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļus atlaiž, ja tiek konstatēts, ka iegrāmatošanas brīdī šāda muitas nodokļu summa pēc likuma nav bijusi maksājama vai kā tā iegrāmatota pretēji 220. panta 2. punktam.

Atmaksu vai atlaišanu neizdara, ja par pamatu tādas summas samaksai vai iegrāmatošanai, kura pēc likuma nav bijusi maksājama, bijusi attiecīgās personas apzināta rīcība.

2. Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļus atmaksā vai atlaiž, pamatojoties uz iesniegumu, kas attiecīgajai muitas iestādei iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad šo muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam.

Šo termiņu pagarina, ja attiecīgā persona sniedz pierādījumus, ka minētajā termiņā iesniegumu nav varējusi iesniegt neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ.

Ja šajā laikā muitas dienesti paši atklāj, ka pastāv kādi no 1. punkta pirmajā un otrajā daļā aprakstītajiem apstākļiem, tie atmaksā vai atlaiž nodokli pēc savas ierosmes."

8 Saskaņā ar šī kodeksa 253. panta otro daļu šis kodekss bija piemērojams no 1994. gada 1. janvāra.

9 Minētais kodekss tika atcelts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 450/2008 (2008. gada 23. aprīlis), ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss) (OV 2008, L 145, 1. lpp.), 186. pantu; pēdējais minētais kodekss savukārt tika atcelts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.; labojums – OV 2016, L 267, 2. lpp.), 286. pantu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

10 Laikā no 1988. līdz 1991. gadam saskaņā ar Andoras tiesībām dibinātas sabiedrības ar Francijā reģistrēta muitas aģenta – sabiedrības *Ysal* – starpniecību ieveda Andorā preces, kuru izcelsme tostarp bija trešās valstīs. Par šo preču ievešanu Francijā bija jāmaksā muitas nodokļi. Proti, tajā laikā Francijas muitas dienesti pieprasīja, lai preces no trešām valstīm, kas paredzētas Andorai, tiktu laistas brīvā apgrozībā, kad tās šķērso Francijas teritoriju.

11 1991. gada 23. janvārī Eiropas Komisija publicēja argumentētu atzinumu COM(90) 2042, galīgā redakcija, kurā tā, pirmkārt, konstatēja, ka Francijas Republika, paredzot šādu prasību par laišanu brīvā apgrozībā, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek dažas Savienības tiesību normas, un, otrkārt, aicināja šo dalībvalsti 30 dienu laikā veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šo argumentēto atzinumu.

12 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka 1991. gada 27. martā Francijas iestādes norādīja Komisijai, ka tās ir nolēmušas apmierināt tās lūgumu, atceļot minēto prasību par laišanu brīvā apgrozībā, ko tās izdarīja ar *ministère de l'Économie, des Finances et du Budget* (Ekonomikas, finanšu un budžeta ministrija, Francija) paziņojumu importētājiem un eksportētājiem, kas 1991. gada 6. jūnijā tika publicēts *Journal officiel de la République française* (*Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis*).

13 2008. gada 20. maijā *Ysal* Francijas pirmās instances tiesā cēla prasību pret Francijas muitas administrāciju, lūdzot atmaksāt muitas nodokļus, kurus šī administrācija esot nepamatoti iekasējusi saistībā ar trešo valstu izcelsmes preču, kas paredzētas Andorai, ievešanu laikā no 1988. līdz 1991. gadam (turpmāk tekstā – "attiecīgie muitas nodokļi").

14 Ar 2010. gada 15. jūnija spriedumu šī pirmās instances tiesa atzina *Ysal* prasību par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka tai nav ne *locus standi*, ne intereses celt prasību. 2011. gada 13. decembrī šis spriedums apelācijas instancē tika apstiprināts.

15 Ar 2014. gada 21. janvāra spriedumu *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Francija) noraidīja *Ysal* par šo apelācijas nolēmumu iesniegto apelācijas sūdzību. No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka šajā spriedumā *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) tostarp norādīja, ka Andoras importētāji bija atmaksājuši *Ysal* attiecīgos muitas nodokļus, kurus *Ysal* bija samaksājusi to vārdā, un ka līdz ar to tikai šiem importētājiem bija *locus standi* un interese celt prasību.

16 2015. gada 16. jūlijā šie importētāji, kuru tiesību pārņēmēji ir *Caves Andorranes* un YX, cēla prasību pret Francijas muitas administrāciju *Tribunal de grande instance de Toulouse* (Tulūzas Vispārējā pirmās instances tiesa, Francija), lai panāktu, ka tiek samaksāta summa, kas atbilst šīs administrācijas nepamatoti iekasētajiem muitas nodokļiem. Ar 2017. gada 4. jūlija spriedumu šī tiesa noraidīja šo prasību.

17 Ar 2020. gada 10. februāra spriedumu *cour d'appel de Toulouse* (Tulūzas apelācijas tiesa, Francija) apstiprināja šo spriedumu. Šajā ziņā tā norādīja, ka, lai veiktu attiecīgo muitas nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes, pamatojoties uz Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punktu un Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta trešo daļu, Francijas muitas administrācijas rīcībā bija jābūt informācijai, kas nepieciešama, lai noteiktu gan atmaksājamo nodokļu summu, gan katra parādnieka identitāti, nepastāvot vajadzībai šim nolūkam veikt nesamērīgu izpēti.

18 *Caves Andorranes* un YX par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa), kas ir iesniedzējtiesa, kuras pamatojumam tās būtībā norādīja, ka *cour d'appel de Toulouse* (Tulūzas apelācijas tiesa) ar 2020. gada 10. februāra spriedumu ir pārkāpusi Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punktu. Šajā tiesību normā paredzētā atmaksas pienākuma pēc savas ierosmes izpilde esot atkarīga tikai no trīs gadu termiņa ievērošanas, skaitot no dienas, kad parādniekam tika paziņots par muitas nodokļiem. Turpretim šajā tiesību normā neesot paredzēts, ka muitas administrācijas rīcībā būtu jābūt informācijai, kas vajadzīga, lai noteiktu gan atmaksājamo nodokļu summu, gan katra parādnieka identitāti. Tādējādi *cour d'appel de Toulouse* (Tulūzas apelācijas tiesa) šai tiesību normai esot pievienojusi nosacījumu, kas tajā nebija ietverts.

19 Iesniedzējtiesa norāda, ka Francijas muitas administrācija apgalvo, ka tā var atmaksāt attiecīgos muitas nodokļus pēc savas ierosmes tikai tad, ja tās rīcībā ir visa informācija, kas tai ļauj konstatēt, ka šie nodokļi iekasēti nepamatoti un ka tie ir jāatmaksā. Tai nevarot prasīt, lai tā pati veiktu padziļinātu izpēti, lai noteiktu atmaksājamo nodokļu summu katram attiecīgajam tirgus dalībniekam.

20 Tātad šai tiesai rodas jautājums par to, vai Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkts un Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punkts jāinterpretē tādējādi, ka kompetentajai valsts iestādei ir pienākums pēc savas ierosmes atmaksāt nodokļus, kas iekasēti nepamatoti, tikai tad, ja tās rīcībā ir visa nepieciešamā informācija, lai to darītu, un gadījumā, ja tās nav, tikai tad, ja tai nav jāveic nesamērīga izpēte.

21 Minētā tiesa uzskata, ka rodas jautājums arī par to, vai muitas iestāde var veikt atmaksu pēc savas ierosmes, ja ir beidzies trīs gadu termiņš, skaitot no dienas, kurā muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam. Ņemot vērā 2012. gada 14. jūnija spriedumu lietā *CIVAD* (C-533/10, EU:C:2012:347), kura 21. punktā Tiesa nosprieda, ka Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts trīs gadu termiņš to muitas nodokļu atmaksai, kas pēc likuma nav bijuši maksājami, iesniedzējtiesa jautā, vai Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkts jāinterpretē tādējādi, ka kompetentās iestādes pēc šī termiņa beigām vairs nevar veikt atmaksu pēc savas ierosmes, pat ja ir pierādīts, ka tās šajā termiņā ir konstatējušas, ka pēc likuma šie nodokļi nebija maksājami.

22 Šajos apstākļos *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Regulas Nr. 1430/79] 2. panta 2. punkts, kas pārņemts [Kopienas Muitas kodeksa] 236. panta 2. punkta trešajā daļā, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas administrācijas iekasēto muitas nodokļu atmaksai pēc savas ierosmes ir piemērojams trīs gadu termiņš, skaitot no dienas, kad par iekasēšanu atbildīgā muitas iestāde šos nodokļus ir iegrāmatojusi, vai ka muitas administrācijai trīs gadu laikā pēc nodokļu iekasējamības gadījuma ir jāspēj konstatēt, ka nodokļi nav bijuši maksājami?

2) Vai [Regulas Nr. 1430/79] 2. panta 2. punkts, kas pārņemts [Kopienas Muitas kodeksa] 236. panta 2. punkta trešajā daļā, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas iestādei iekasētie muitas nodokļi pēc savas ierosmes ir jāatmaksā ar nosacījumu, ka šai iestādei ir zināma attiecīgo uzņēmēju identitāte un katram no tiem atmaksājamās summas, neveicot detalizētu vai nesamērīgu izpēti?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

23 Iesākumā jānorāda, ka, ņemot vērā datumu, kurā tiek apgalvots, ka tiesības uz attiecīgo muitas nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes ir radušās, pamatlietā ir piemērojamas tikai Regulas Nr. 1430/79 tiesību normas.

24 Līdz ar to jāuzskata, ka ar abiem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkta trešā daļa jāinterpretē tādējādi, ka valsts muitas iestādes pienākuma veikt muitas nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes esība ir pakārtota, pirmkārt, tam, ka šī iestāde pirms trīs gadu termiņa, skaitot no šo nodokļu iegrāmatošanas brīža, beigām pati ir konstatējusi, ka tie iekasēti nepamatoti, un, otrkārt, tam, ka šai iestādei ir zināma attiecīgo tirgus dalībnieku identitāte, kā arī katram no tiem atmaksājamā summa. Šajā ziņā šī tiesa uzdod jautājumu par pasākumiem, kas minētajai iestādei attiecīgajā gadījumā jāveic, lai iegūtu šādu informāciju.

25 No šīs regulas 2. panta 1. punkta tostarp izriet, ka muitas nodokļu atmaksa tiek veikta tad, ja kompetentajām iestādēm ir pierādīts, ka šo nodokļu iegrāmatotā summa attiecas uz precēm, par kurām muitas parāds nav radies, vai ir lielāka par summu, kas pēc likuma bijusi maksājama.

26 Minētās regulas 2. panta 2. punktā ir paredzētas divas atšķirīgas šādas atmaksas veikšanas kārtības, proti, vai nu pēc pieprasījuma, vai pēc savas ierosmes (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. oktobris, *Aqua Pro*, C-407/16, EU:C:2017:817, 41. punkts).

27 Tādējādi, pirmām kārtām, saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkta pirmo daļu atmaksu piešķir, pamatojoties uz iesniegumu, kas attiecīgajā muitas iestādē iesniegts trīs gadu laikā no minēto nodokļu iegrāmatošanas dienas. Otrām kārtām, saskaņā ar šīs regulas 2. panta 2. punkta trešo daļu kompetentās iestādes veic atmaksu pēc savas ierosmes, ja tās šajā termiņā pašas konstatē, ka pastāv kāda no minētās regulas 2. panta 1. punktā aprakstītajām situācijām.

28 Ņemot vērā Regulas Nr. 1430/79 2. panta 1. punktā aprakstītās situācijas, no tā izriet, ka šīs iestādes pēc savas ierosmes atmaksā muitas nodokļus, ja minētajā termiņā tās pašas konstatē, ka tie iekasēti nepamatoti, proti, ja saskaņā ar šīs regulas 2. panta 1. punktu šīm iestādēm ir pierādīts it īpaši tas, ka iegrāmatotā šo muitas nodokļu summa attiecas uz precēm, saistībā ar kurām muitas parāds nav radies, vai tā ir lielāka par summu, kas pēc likuma bijusi maksājama.

29 Šajā ziņā minētās regulas 2. panta 2. punkta trešajā daļā, ciktāl tajā ar kategorisku formulējumu ir paredzēts, ka valsts muitas iestādes "atlīdzina [..] nodokli pēc savas ierosmes", šīm iestādēm ir noteikts atmaksas pienākums, un attiecīgajam importētājam tas nav jāpieprasa.

30 Ņemot vērā, ka šajā tiesību normā vārdi "šajā laikā" [franču valodas redakcijā] ir saistīti ar darbības vārdu "atklāj", šis formulējums jāsaprot tādējādi, ka, lai šis atmaksas pienākums rastos, šādam konstatējumam jābūt izdarītam, pirms ir beidzies trīs gadu termiņš, skaitot no muitas nodokļu iegrāmatošanas dienas. Saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 1. panta 2. punkta e) apakšpunktu šis datums atbilst administratīvā akta, ar kuru kompetentās iestādes sākotnēji noteica šo maksājumu apmēru, pieņemšanas datumam.

31 Līdz ar to jāuzskata, ka valsts muitas iestādes pienākuma atmaksāt muitas nodokļus pēc savas ierosmes esība ir pakārtota tam, ka šī iestāde pirms šāda trīs gadu termiņa beigām, skaitot no attiecīgo muitas nodokļu iegrāmatošanas dienas, pati ir konstatējusi, ka šie nodokļi iekasēti nepamatoti.

32 Tādējādi šis termiņš norobežo laikposmu, kura gaitā valsts muitas iestādēm, kas pašas ir konstatējušas, ka muitas nodokļi iekasēti nepamatoti, ir jāapņemas veikt šo nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes. Turpretim, kā ģenerāladvokāts būtībā norādījis secinājumu 46.–50. punktā, atmaksai pašai par sevi nav obligāti jānotiek minētajā termiņā, līdz ar to tā var tikt veikta pēc šī termiņa beigām.

33 Turklāt, tā kā muitas nodokļi tiek uzlikti par precīzām summām, kuras valsts muitas iestāde nosaka, pamatojoties uz muitas deklarācijām, kas tiek iesniegtas konkrētas personas vārdā, šīs iestādes konstatējums, ka šādi nodokļi ir iekasēti nepamatoti, noteikti netieši nozīmē konstatējumu, ka kāda minētajai iestādei zināma persona ir nepamatoti samaksājusi noteiktu summu, kura šai iestādei arī ir zināma. Līdz ar to, ja valsts muitas iestāde konstatē, ka muitas nodokļi ir iekasēti nepamatoti un tie ir jāatmaksā, tai principā ir zināma gan tās personas identitāte, kurai tai ir jāveic atmaksa, gan precīza atmaksājamā summa.

34 Proti, šī iestāde nevar atsaukties uz faktu, ka tās rīcībā vairs nav ieinteresēto personu iesniegto muitas deklarāciju vai attiecībā uz tām pieņemto individuālo lēmumu, lai attaisnotu to, ka šīm ieinteresētajām personām, iespējams, nav tikuši atmaksāti muitas nodokļi, attiecībā uz kuriem tā Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkta trešajā daļā paredzētajā trīs gadu termiņā ir konstatējusi, ka tie iekasēti nepamatoti, jo, kamēr šis termiņš vēl nav beidzies, muitas iestādēm ir jāuzglabā dokumenti un informācija, kam var būt nozīme, lai veiktu iekasēto muitas nodokļu iespējamo atmaksu.

35 Šie apsvērumi ir spēkā arī gadījumā, ja muitas nodokļu iekasēšanas nepamatotais raksturs izriet no tā, ka valsts muitas iestāde ir pieļāvusi kļūdu attiecībā uz iespēju pieprasīt muitas nodokļus par ievešanu no konkrētas trešās valsts vai uz šo valsti. Protams, šāda kļūda var attiekties uz lielu skaitu tirgus dalībnieku un individuālu lēmumu un līdz ar to var prasīt, lai attiecīgās dalībvalsts muitas iestāde veiktu kvantitatīvi nozīmīgu izpēti, lai identificētu personas, kurām ir tiesības uz atmaksu. Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalsts iestādes nevar aizbildināties ar

praktiskām, administratīvām vai finansiālām grūtībām, lai attaisnotu no Savienības tiesībām izrietošu pienākumu neizpildi (spriedums, 2020. gada 27. februāris, Komisija/Beļģija (Grāmatveži), C-384/18, EU:C:2020:124, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Ir taisnība, ka atsevišķos gadījumos, lai atmaksātu muitas nodokļus, attiecībā uz kuriem valsts muitas iestāde ir konstatējusi, ka tie iekasēti nepamatoti, tai var būt vajadzīga noteikta informācija, kas nav un nevarēja būt tās rīcībā. Tā tas var būt, piemēram, attiecībā uz personas vai personu, kas ir tās personas pēcteces, kura ir samaksājusi atmaksājamos nodokļus, identitāti, jo saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 15. panta pirmo daļu muitas nodokļu atmaksa tiek piešķirta tikai tai personai, kas ir samaksājusi šos nodokļus, vai personām, kas ir pārņēmušas tās tiesības un pienākumus. Tas var attiekties arī uz bankas konta, uz kuru tiek veikta atmaksa, rekvizītiem.

37 Tomēr attiecīgajā gadījumā šis apstāklis ir būtisks nevis atmaksas pienākuma esības konstatēšanai, ņemot vērā, ka šāds pienākums rodas, tiklīdz valsts muitas iestāde šā sprieduma 31. punktā minētajos apstākļos konstatē muitas nodokļu samaksas nepamatoto raksturu, bet, lai noteiktu, vai ar to, ka šī iestāde ir novilcinājusi vai pat nav veikusi šādu atmaksu, tā nav izpildījusi savu pienākumu rīkoties pēc savas ierosmes.

38 Konkrēti, ja minētās muitas iestādes rīcībā, nepastāvot tās vainai, nav nepamatoti iekasēto muitas nodokļu atmaksai nepieciešamās informācijas, tādas kā tās, kas minēta šā sprieduma 36. punktā, tai, lai izpildītu savu no Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkta trešās daļas izrietošo atmaksas pienākumu, jāveic vajadzīgi un piemēroti pasākumi, lai iegūtu šo informāciju. Protams, šādi pasākumi neietver nesamērīgu izpēti, proti, tādu izpēti, kurai būtu vajadzīga tāda cilvēkresursu un materiālo resursu izmantošana, kura nekādi nebūtu samērīga ar to, ko saprātīgi var sagaidīt no rūpīgas iestādes. Tomēr muitas iestādes pasīva attieksme, aizbildinoties ar to, ka tās rīcībā nav minētās informācijas, nav saderīga nedz ar iepriekš minēto atmaksas pienākumu, nedz ar prasībām, kas izriet no tiesībām uz labu pārvaldību, kuras ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas piemērojams dalībvalstīm, kad tās īsteno šīs tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. septembris, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság* u.c., C-159/21, EU:C:2022:708, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

39 Tādējādi pamatlietā iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai var uzskatīt, ka Francijas muitas iestādes trīs gadu laikā no attiecīgo muitas nodokļu iegrāmatošanas dienas pašas bija konstatējušas, ka tie iekasēti nepamatoti. Tomēr, lai palīdzētu šai tiesai veikt šo novērtējumu, Tiesa var tai sniegt visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai varētu būt noderīgi (spriedums, 2022. gada 7. aprīlis, *Berlin Chemie A. Menarini*, C-333/20, EU:C:2022:291, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Šajā ziņā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka 1991. gada 23. janvārī Komisija nosūtīja Francijas Republikai argumentētu atzinumu, kurā tā apgalvoja, ka prakse, saskaņā ar kuru tiek pieprasīta muitas nodokļu samaksa par trešo valstu izcelsmes precēm, kas paredzētas Andorai, ir pretrunā Savienības tiesībām. Ar 1991. gada 27. marta vēstuli Francijas iestādes atbildēja Komisijai, ka tās ir nolēmušas apmierināt Komisijas lūgumu un, ņemot vērā starp Eiropas Ekonomikas kopienu un šo trešo valsti noslēgtā nolīguma noteikumus, kura piemērošanai bija jāsākas 1991. gada 1. jūlijā, priekšlaicīgi grozīt lauksaimniecības produktu eksporta uz Andoru režīmu. Ar 1991. gada 6. jūnija ministrijas atzinumu Francijas iestādes izbeidza minēto praksi attiecībā uz visām trešo valstu izcelsmes precēm, kas paredzētas Andorai.

41 Ja iesniedzējtiesa uzskatītu, ka no šiem notikumiem var secināt, ka Francijas muitas iestādes netieši, bet noteikti ir konstatējušas, ka muitas nodokļi, kas iekasēti par Andorai paredzētu preču ievešanu no trešām valstīm, iekasēti nelikumīgi, ņemot vērā, ka Komisijas izdotais argumentētais atzinums pats par sevi nerada saistošas juridiskas sekas (skat. it īpaši spriedumu, 1998. gada 29. septembris, Komisija/Vācija, C-191/95, EU:C:1998:441, 44. punkts), šāds konstatējums būtu jāuzskata par tādu, ko šīs muitas iestādes ir izdarījušas "pašas", līdz ar to, lai izpildītu Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkta trešās daļas prasības, muitas iestādēm būtu bijis pienākums pēc savas ierosmes atmaksāt attiecīgos muitas nodokļus, ja tie iekasēti trīs gadu laikā pirms šī konstatējuma.

42 Ja tiktu konstatēts, ka lai veiktu attiecīgo muitas nodokļu atmaksu, Francijas muitas iestādēm bija vajadzīga tāda papildu informācija kā tā, kas minēta šā sprieduma 36. punktā un kas nebija un nevarēja būt to rīcībā, iesniedzējtiesai, lai noteiktu, vai šīs iestādes ir kļūdaini atturējušās izpildīt savu no šī 2. panta 2. punkta trešās daļas izrietošo pienākumu veikt šo atmaksu pēc savas ierosmes, būs jāpārbauda, vai pēc tam, kad minētās iestādes bija konstatējušas, ka attiecīgie muitas nodokļi ir iekasēti nelikumīgi, tās veica pasākumus, kas, nebūdami nesamērīgi, bija nepieciešami un piemēroti šīs informācijas iegūšanai. Šajā ziņā, neskarot iesniedzējtiesas vērtējumu, tomēr jākonstatē, ka no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka šādi pasākumi būtu veikti.

43 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem jāatbild, ka Regulas Nr. 1430/79 2. panta 2. punkta trešā daļa jāinterpretē tādējādi, ka valsts muitas iestādes pienākuma veikt muitas nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes esība ir pakārtota tam, ka šī iestāde pirms trīs gadu termiņa, skaitot no šo nodokļu iegrāmatošanas brīža, beigām pati ir konstatējusi, ka tie iekasēti nepamatoti, un šis konstatējums netieši nozīmē to, ka šai iestādei ir zināma minētos nodokļus samaksājušo personu identitāte, kā arī katrai no tām atmaksājamā summa. Ja minētās iestādes rīcībā nav un nevarēja būt visa nepieciešamā informācija, lai veiktu šādu atmaksu personai, kas samaksājusi nepamatoti iekasētos muitas nodokļus, vai personām, kuras ir pārņēmušas tās tiesības un pienākumus, šai pašai iestādei, lai izpildītu savu atmaksas pienākumu, jāveic pasākumi, kas, nebūdami nesamērīgi, ir nepieciešami un piemēroti, lai iegūtu šo informāciju un veiktu atmaksu.

Par tiesāšanās izdevumiem

44 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nosprież:

Padomes Regulas (EEK) Nr. 1430/79 (1979. gada 2. jūlijs) par ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atmaksu vai atbrīvojumu, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 3069/86 (1986. gada 7. oktobris), 2. panta 2. punkta trešā daļa

jāinterpretē tādējādi, ka

valsts muitas iestādes pienākuma veikt muitas nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes esība ir pakārtota tam, ka šī iestāde pirms trīs gadu termiņa, skaitot no šo nodokļu iegrāmatošanas brīža, beigām pati ir konstatējusi, ka tie iekasēti nepamatoti, un šis konstatējums netieši

nozīmē to, ka šai iestādei ir zināma minētos nodokļus samaksājušo personu identitāte, kā arī katrai no tām atmaksājamā summa. Ja minētās iestādes rīcībā nav un nevarēja būt visa nepieciešamā informācija, lai veiktu šādu atmaksu personai, kas ir samaksājusi nepamatoti iekasētos muitas nodokļus, vai personām, kuras ir pārņēmušas tās tiesības un pienākumus, šai pašai iestādei, lai izpildītu savu atmaksas pienākumu, jāveic pasākumi, kas, nebūdami nesamērīgi, ir nepieciešami un piemēroti, lai iegūtu šo informāciju un veiktu atmaksu.

[Paraksti]